

ПАМ'ЯТКА

порядок застосування вогнегасників

1. Види вогнегасників

Принцип роботи всіх типів вогнегасників схожий: при відкритті клапана з-за різниці тисків всередині і зовні балона формується струмінь, яка і гасить полум'я.

90% пристроїв представлено у вигляді балонів, які оснащені спусковим механізмом і насадкою, спеціально призначеної для формування струменя з речовини, яка міститься усередині.

Тримати таке пристосування в офісі, машині або іншому місці слід завжди, адже його допомогу в потрібний момент може виявитися неоціненною.

Основною ознакою, за яким класифікуються вогнегасники, є їх склад.

За видом спускового пристрою виділяють пістолетні пристрої, які оснащені вентилем, пиропатроном або пуском, що залежить від тиску.

В такому випадку виділяють вуглекислотні, порошкові, водні та повітряно-пінні моделі. Їх особливості:

Водні. Вода або різні розчини на її основі є найдешевшим (практично безкоштовними) видом вогнегасної речовини. Часто ємність вогнегасників, призначену для рідкого вмісту, заповнюють тонкорозпиленою водою і спеціальними вогнегасними добавками.

Їх можна використовувати для локалізації або ліквідації пожеж класу «А» – горіння твердих матеріалів, речовин.

Вони не підходять для гасіння електричних приладів, речовин, що вступають у екзотермічні хімічні реакції з водою, і сильно нагрітих, розправлених виробів.

Вуглекислотні. Вуглекислота (діоксид вуглецю) – це один з **найефективніших видів вогнегасної речовини**, який охолоджує зону горіння та флегматизує (розводить) газ.

Цей тип пристрою необхідний для усунення загорянь електроприладів з робочою напругою не більше 1000 В і автомобільних двигунів. Крім цього, він підходить для гасіння горючих рідин і деяких інших матеріалів, речовин. Часто з вуглекислотним вогнегасником стикаються власники автомобілів, оскільки наявність такого пристрою є необхідністю для транспортних засобів.

Їх заборонено використовувати для усунення займання тих речовин, які горять і у відсутність кисню. Вуглекислий газ не підходить і для гасіння палаючого людини.

Повітряно-пінні. Такий тип пристосування використовується для гасіння горючих і легкозаймистих рідин, твердих матеріалів. Конструкція насадки забезпечує подачу повітряно-механічної піни низької та середньої кратності. Ефективність використання даного пристрою істотно зростає при застосуванні в якості заряду фторованих плівкоутворювальних піноутворювачів. Недоліки полягають у можливому замерзанні вмісту ємності при мінусових температурах, високої корозійної активності і непридатність для гасіння обладнання, яке знаходиться під напругою.

Крім того, такий вогнегасник не підходить для гасіння розплавлених, сильно нагрітих речовин і тих, що вступають у реакцію з водою.

Порошкові. Вони стануть в нагоді при загорянні електроприладів, установок з робочою напругою до 1000 В, твердих речовин. Рідина та газ теж не згасити без порошкового пристрою.

- **Він є самим універсальним по робочому діапазону температур і області застосування.**

Деякі варіанти порошкових вогнегасників можуть застосовуватися в помірних кліматичних умовах при температурі -40°C до $+50^{\circ}\text{C}$.

Вони не призначені для гасіння загоряння лужноземельних і лужних металів та інших матеріалів, горіння яких може підтримуватися без доступу повітря.

2. Порядок і правила використання вогнегасників

- Направляйте розтруб прямо на вогнище пожежі і не здійснюйте гасіння, перебуваючи від вогню на великій відстані. Оптимальною дистанцією вважається та, що відповідає мінімальній довжині струменя – дізнатися її можна на етикетці.
- Не забувайте про чеком або клапан, яким оснащується кожен балон.
- Враховуйте погодні умови. Вітер повинен дути в спину, але сильні потоки повітря будуть тільки роздмухувати вогонь. У такому разі доцільно працювати кількома вогнегасниками з різних сторін.
- Боротьбу з вогнем потрібно починати з ближнього краю загоряння. По мірі його затихання можете просуватися далі.

- Під час ліквідації полум'я не поспішайте. Здійснюйте гасіння без різких ривків, поступово.
- При ліквідації пожежі на електроустановках дотримуйтесь безпечної відстань, що становить близько 1 м.
- При гасінні предметів, які перебувають під електричним струмом, необхідно подавати тушачу речовину частинами. При цьому дотримуйтесь перерва в 5 секунд.
- Гасіння масляних складів необхідно проводити знизу.
- При експлуатації вуглекислотного вогнегасника рекомендується надягати рукавички, щоб уникнути різного роду травм.
- Скористайтеся всіма пристрої для гасіння пожежі, які тільки є у вас. Бажано використовувати їх одночасно, якщо є вільні руки.
- Слідкуйте за станом, умовами зберігання та терміном придатності пристрою, щоб він в самий потрібний момент не виявився непрацездатним.

3. Конструкція вогнегасника

Конструктивно класичний варіант складається з:

- корпусу із трубкою;
- запобіжника;
- сполучної муфти;
- ручок-важелів;
- шлангу;
- сопла;
- спускового механізму;
- манометра;
- клапана Шредера;
- пластиковій підставці.

Пластикова сифонна трубка пристрою веде з нижньої частини сховища з вогнегасною речовиною до сопла. Підпружинний клапан перекриває прохід в це саме сопло, а у верхній частині корпусу розташовується невелика ємність, яка наповнена стиснутим газом – наприклад, зрідженої двоокисом вуглецю. Функція клапана полягає в стримуванні стисненого газу від виходу назовні.

При натисканні на важіль він чинить тиску на приводний шток, який приводить в дію підпружинений клапан для відкриття проходу до сопла. У нижній частині приводний штанги розташований гострий наконечник,

проколює балон зі стисненим газом. Останній при виході витісняє з балона пристрою вогнегасна речовина з великим напором.

Сопло, як правило, слід спрямовувати на паливо, а не на полум'я, не забуваючи при цьому переміщати струмінь.

4. Послідовність дій при використанні вогнегасника

Узагальнююча інструкція з експлуатації вогнегасників:

1. Кожен вогнегасник з тушачим речовиною оснащена пломбою або чекою. Перед використанням їх необхідно зірвати.
2. Потім направити шланг пристрою на вогнище загоряння. Приблизна дистанція дії речовини складає близько 3 метрів.
3. Щоб спровокувати вихід вогнегасної речовини, натисніть на спеціальний важіль.
4. Через кілька секунд після проведеного натискання вогнегасник прийде в повну готовність, і ви можете приступити до гасіння вогнища загоряння.

4.1. Правила користування порошковим вогнегасником

Вогнегасник, заповнений порошком, підходить для гасіння практично всіх класів пожежі. Воно буває двох видів: закачаним і з вбудованим джерелом тиску. Гідність обох видів полягає в можливості контролювати інтенсивність струменя і дозовано витратити порошок. У випадку з закачаним пристроєм, порошок під впливом інертного газу (повітря, вуглекислоти або азоту) подається в шланг, звідки потрапляє на вогнище спалаху і ізолює його джерело від кисню. За рахунок цього горіння поступово припиниться.

1. Направте сопло шланга ємності з вогнегасною порошком на палаючу поверхню.

2. Зірвіть пломбу і висмикніть чеку.

3. Натисніть на важіль і прийміть усувати вогнище загорання.

Особливість другого виду порошкового пристрою полягає у наявності додаткового балона з газом, що створює тиск. Принцип його використання полягає у застосуванні енергії генерованого газу для аерірованія викиду порошку.

Під час натискання на важіль спрацьовує газогенератор, за рахунок чого відбувається виділення робочого газу. Щоб у корпусі склалося потрібний тиск, необхідно почекати не менше 5 секунд. Правила користування вогнегасником такого типу:

1. Зірвіть і висмикніть чеку.
2. Підніміть основний важіль до відмови.
3. Вдарте по кнопці на балоні з газом.
4. Направте сопло шланга на вогнище загоряння.
5. Натисніть на основний важіль.

4.2. Інструкція з експлуатації вуглекислотного вогнегасника

Вогнегасник з вуглекислотою працює за таким принципом: CO₂ під час відкриття клапана спрямовується до раструбу – при цьому він відразу переходить з зрідженої форми в тверду. Даний процес супроводжується різким зниженням температури – до -70°C. При контакті вуглекислий газ перекриває вогню доступ до кисню, ізолюючи від нього вогнище загоряння. Реакція горіння без кисню, як відомо, неможлива. Правила користування вуглекислотним вогнегасником:

1. Зірвіть пломбу.
 2. Висмикніть чеку.
 3. Направте розтруб на загоряння.
 4. Натисніть на важіль і приступите до усунення полум'я.
- Ознайомтеся та з інструкцією по застосуванню пересувного вуглекислотного вогнегасника, який є одним з найпопулярніших серед даної категорії. Дії з них наступні:

1. Спочатку акуратно розмотайте гумовий шланг.
2. Потім займіть зручну позицію для ліквідації загоряння.
3. Приберіть пломбу і поверніть важіль на себе до відмови.
4. Направте розтруб на вогонь і приступите до його ліквідації.

4.3.Застосування повітряно-пінного

Особливістю такого пожеготушащего пристрою є наявність балончика з газом і насадки. Перший служить в якості джерела надлишкового тиску. Під дії газу піноутворювач всередині балона спрямовується до насадці, де він змішує з повітрям, внаслідок чого утворюється піна для ліквідації загоряння. Інструкція із застосування вогнегасників такого типу наступна:

1. Зірвіть пломбу і висмикніть чеку.
2. Направте насадку балона на вогнище загоряння.
3. Натисніть на кнопку або важіль додаткового балончика.
4. Натисніть на основний важіль і приступите до локалізації пожежі.

